

Τμήμα Γεωργίας

Υπουργείο Γεωργίας,
Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος

Κανόνες φυτικής παραγωγής

Βιολογική
Γεωργία

Τμήμα Γεωργίας

Υπουργείο Γεωργίας,
Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Ευρωπαϊκή νομοθεσία

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 834/2007 του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2007 για τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 889/2008 της Επιτροπής της 5ης Σεπτεμβρίου 2008, σχετικά με τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 834/2007 του Συμβουλίου για τη βιολογική παραγωγή και την επισήμανση των βιολογικών προϊόντων όσον αφορά τον βιολογικό τρόπο παραγωγής, την επισήμανση και τον έλεγχο των προϊόντων
- Κανονισμός της Επιτροπής (ΕΚ) με αριθ. 1235/2008 της 8ης Δεκεμβρίου 2008, για τον καθορισμό των λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 834/2007 του Συμβουλίου όσον αφορά τους όρους εισαγωγής βιολογικών προϊόντων από τρίτες χώρες

Εθνική νομοθεσία

- Νόμος που προνοεί τον βιολογικό τρόπο παραγωγής γεωργικών προϊόντων και σχετικών ενδείξεων στα προϊόντα και στα είδη διατροφής (Ν227(Ι)/2004)

Βιολογική παραγωγή σύμφωνα με το ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο

Η βιολογική γεωργία είναι ένα σύστημα αειφόρου διαχείρισης γεωργικών εκμεταλλεύσεων και παραγωγής τροφίμων το οποίο σέβεται τους φυσικούς κύκλους ζωής, μειώνει τις ανθρώπινες επιπτώσεις στο περιβάλλον και λειτουργεί όσο το δυνατόν πιο φυσικά, σύμφωνα με συγκεκριμένους στόχους και αρχές, όπως έχουν οριστεί στο ευρωπαϊκό νομικό πλαίσιο.

Η βιολογική παραγωγή αποτελείται από επιμέρους διαδικασίες που συνθέτουν μία αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων υψηλής ποιότητας. Η αλυσίδα αυτή εκτείνεται από την παραγωγή των γεωργικών προϊόντων στο χωράφι μέχρι το βιολογικό προϊόν να καταλήξει στα σημεία λιανικής πώλησης και, τελικά, στο πιάτο του καταναλωτή. Σε ορισμένες περιπτώσεις η αλυσίδα περιλαμβάνει τη μεταποίηση, τη συσκευασία και σήμανση, την εμπορία και τις εισαγωγές από τρίτες χώρες.

Κάθε ένας σύνδεσμος αυτής της αλυσίδας (παραγωγός, μεταποιητής, έμπορος/εισαγωγέας βιολογικών προϊόντων), πρέπει να τηρεί προκαθορισμένους κανόνες παραγωγής και διαχείρισης που καταγράφονται με λεπτομέρεια στον Καν. (ΕΚ) αριθ. 834/2007 του Συμβουλίου και στους Καν. (ΕΚ) αριθ. 889/2008 και (ΕΚ) αριθ. 1235/2008 της Επιτροπής για τη βιολογική παραγωγή, την επισήμανση και τις εισαγωγές από τις τρίτες χώρες.

Σε γενικές γραμμές, οι κανόνες αυτοί επιτρέπουν τη χρήση μόνο εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών, εδαφοβελτιωτικών και άλλων εισροών στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, οι οποίες δεν περιβαλίνουν το περιβάλλον. Ταυτόχρονα, απαιτούν τη χρήση αποδεκτών πρακτικών στη γεωργική και στην κτηνοτροφική παραγωγή, καθώς και την πάροδο συγκεκριμένου χρόνου μετάβασης από τη συμβατική στη βιολογική παραγωγή. Στην παραγωγή και παρασκευή βιολογικών ζωοτροφών, καθώς και στην παραγωγή και μεταποίηση βιολογικών τροφίμων, απαγορεύονται οι γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί (ΓΤΟ). Αυτό ισχύει τόσο για τα παραγόμενα στην ΕΕ βιολογικά προϊόντα όσο και για τις εισαγωγές βιολογικών προϊόντων από τρίτες χώρες.

Για να διασφαλιστεί η αξιοπιστία και η διαφάνεια της αλυσίδας παραγωγής και του εφοδιασμού των βιολογικών προϊόντων, οι επιχειρήσεις του κλάδου των βιολογικών προϊόντων υποβάλλονται σε διεξοδικούς ελέγχους από ανεξάρτητους Φορείς Ελέγχου και Πιστοποίησης οι οποίοι ελέγχουν τις διαδικασίες παραγωγής, παρασκευής, σήμανσης και εμπορίας. Μετά τη διαπίστωση της τήρησης των Κανονισμών, ο εκάστοτε αρμόδιος Φορέας Ελέγχου και Πιστοποίησης εκδίδει σε κάθε ελεγχόμενο επιχειρηματία πιστοποιητικό συμμόρφωσης (Πιστοποιητικό παραγωγής, μεταποίησης ή εμπορίας βιολογικών προϊόντων αντίστοιχα). Μόνο τότε ο παραγωγός μπορεί να ονομάσει το προϊόν του βιολογικό και να χρησιμοποιήσει τον λογότυπο της βιολογικής γεωργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κανόνες φυτικής παραγωγής

Κανόνες μετατροπής

Η μετατροπή μιας γεωργικής εκμετάλλευσης, από συμβατική σε βιολογική γεωργία επιτυγχάνεται με την πάροδο συγκεκριμένης και ορισμένης χρονικής περιόδου, στη διάρκεια της οποίας οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις θα πρέπει να εφαρμόζουν τις διατάξεις των Κανονισμών που διέπουν τη βιολογική παραγωγή.

Περίοδος μετατροπής στη φυτική παραγωγή

Η έναρξη της περιόδου μετατροπής για ένα αγροτεμάχιο επιτυγχάνεται όταν υπογραφεί σύμβαση με τον ανεξάρτητο Φορέα Ελέγχου και Πιστοποίησης και οι κανόνες βιολογικής παραγωγής ξεκινήσουν άμεσα να εφαρμόζονται στο εν λόγω αγροτεμάχιο. Για να έχει ισχύ η έναρξη της περιόδου μετατροπής θα πρέπει παράλληλα να γίνει και ενημέρωση της αρμόδιας Αρχής για την προσχώρηση του αγροτεμαχίου στο σύστημα ελέγχου. Με αυτόν τον τρόπο το αγροτεμάχιο εντάσσεται στο επίσημο μητρώο βιολογικής παραγωγής το οποίο και διατηρεί η αρμόδια Αρχή.

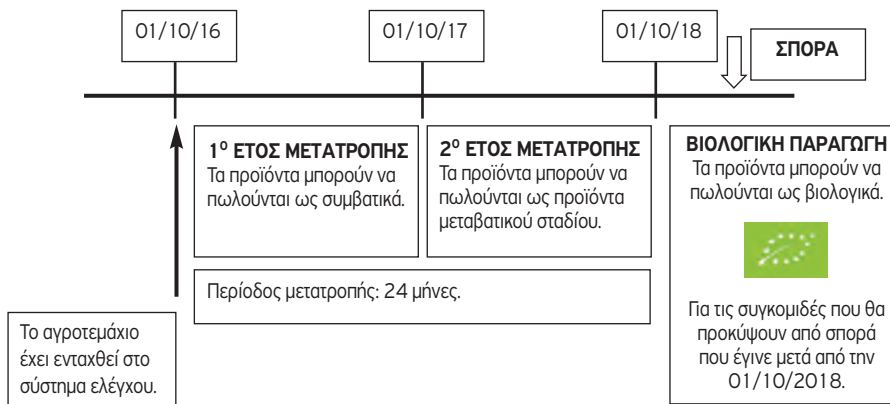
Είδος καλλιέργειας	Περίοδος μετατροπής	Τα προϊόντα μπορούν να πωληθούν ως προϊόντα μετατροπής	Τα προϊόντα μπορούν να πωληθούν ως βιολογικά
Ετήσιες καλλιέργειες	24 μήνες	Εάν η συγκομιδή προκύψει 12 μήνες μετά την έναρξη της περιόδου μετατροπής του συγκεκριμένου αγροτεμαχίου.	Εάν η σπορά προκύψει 24 μήνες μετά την έναρξη της περιόδου μετατροπής του συγκεκριμένου αγροτεμαχίου.
Πολυετείς καλλιέργειες	36 μήνες	Εάν η συγκομιδή προκύψει 12 μήνες μετά την έναρξη της περιόδου μετατροπής του συγκεκριμένου αγροτεμαχίου.	Εάν η συγκομιδή προκύψει 36 μήνες μετά την έναρξη της περιόδου μετατροπής του συγκεκριμένου αγροτεμαχίου.

Πίνακας 1: Περίοδος μετατροπής σε ετήσιες και πολυετείς καλλιέργειες και χαρακτηρισμός των προϊόντων που προκύπτουν από αυτές

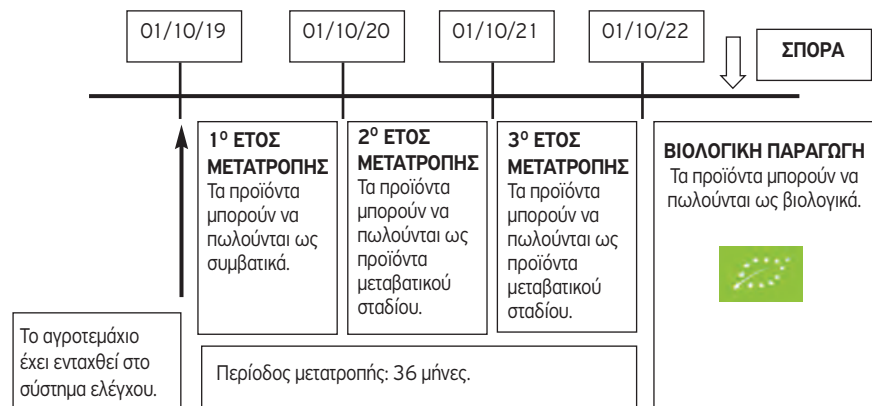
Σήμανση	Είδος καλλιέργειας	
	Ετήσιες καλλιέργειες (περίοδος μετατροπής 24 μηνών)	Πολυετείς καλλιέργειες (περίοδος μετατροπής 36 μηνών)
Τα προϊόντα μπορούν να πωληθούν ως προϊόντα μετατροπής	Εάν η συγκομιδή προκύψει 12 μήνες μετά την έναρξη της περιόδου μετατροπής του συγκεκριμένου αγροτεμαχίου.	Εάν η συγκομιδή προκύψει 12 μήνες μετά την έναρξη της περιόδου μετατροπής του συγκεκριμένου αγροτεμαχίου.
Τα προϊόντα μπορούν να πωληθούν ως βιολογικά	Εάν η σπορά προκύψει 24 μήνες μετά την έναρξη της περιόδου μετατροπής του συγκεκριμένου αγροτεμαχίου.	Εάν η συγκομιδή προκύψει 36 μήνες μετά την έναρξη της περιόδου μετατροπής του συγκεκριμένου αγροτεμαχίου.

Πίνακας 2: Σήμανση προϊόντων που παράγονται σε αγροτεμάχια που έχουν ενταχθεί στο σύστημα ελέγχου βιολογικής γεωργίας

Ετήσιες καλλιέργειες

Πολυετείς καλλιέργειες

Αναδρομική αναγνώριση περιόδου μετατροπής από την αρμόδια Αρχή

Η αρμόδια Αρχή μπορεί να αποφασίσει να αναγνωρίσει αναδρομικά ότι χρονική περίοδος αποτελεί μέρος της περιόδου μετατροπής υπό τον όρο ότι στα εν λόγω αγροτεμάχια δεν χρησιμοποιήθηκαν μη επιτρεπόμενα προϊόντα για τη βιολογική παραγωγή για συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Η χρονική αυτή περίοδος μπορεί να ληφθεί υπόψη από την αρμόδια Αρχή αναδρομικά μόνο εφόσον έχουν

δοθεί ικανοποιητικές αποδείξεις βάσει των οποίων βεβαιώνεται ότι έχουν ικανοποιηθεί οι καθορισμένοι όροι για περίοδο τουλάχιστον τριών ετών.

Συλλογή άγριων φυτών

Η συλλογή άγριων φυτών που φύονται φυσιολογικά σε φυσικούς χώρους (π.χ. δάση) και μερών των φυτών αυτών θεωρείται βιολογική μέθοδος παραγωγής υπό τον όρο ότι:

- για τουλάχιστον μία τριετία πριν από τη συλλογή δεν είχαν χρησιμοποιηθεί στις εν λόγω εκτάσεις άλλα προϊόντα πλην εκείνων που έχουν εγκριθεί για χρήση σε βιολογικές παραγωγές, και
- η συλλογή δεν θίγει τη σταθερότητα του φυσικού ενδιαιτήματος ή τη διατήρηση των ειδών στην περιοχή συλλογής.

Εισροές

Α. Σπόροι και πολλαπλασιαστικό υλικό

Για την παραγωγή προϊόντων χρησιμοποιούνται μόνο σπόροι και πολλαπλασιαστικό υλικό που έχουν παραχθεί με τη βιολογική μέθοδο.

Εάν δεν υπάρχουν διαθέσιμοι στην αγορά βιολογικοί σπόροι ή φυτικό πολλαπλασιαστικό υλικό είναι δυνατή η χρήση σπόρων ή φυτικού πολλαπλασιαστικού υλικού που παράγεται με συμβατικές μεθόδους, εφόσον πληρούνται ειδικές απαιτήσεις. Σε μια τέτοια περίπτωση, πριν τη σπορά πρέπει να υποβληθεί αίτηση στην αρμόδια Αρχή για άδεια χρήσης συμβατικού πολλαπλασιαστικού υλικού.

Η αίτηση εγκρίνεται από την αρμόδια Αρχή εφόσον πληρούνται ειδικές απαιτήσεις (π.χ. όταν δεν είναι καμία ποικιλία του είδους που επιθυμεί να

Τύπος	Άδεια χρήσης συμβατικού πολλαπλασιαστικού υλικού στη βιολογική γεωργία	Συνθήκες
Σπόροι και κόνδυλοι πατάτας	Χορηγείται από την αρμόδια Αρχή.	Είναι δυνατή η χρήση σπόρων ή κονδύλων πατάτας που παράγονται με συμβατικές μεθόδους υπό την προϋπόθεση ότι: <ul style="list-style-type: none"> - η συγκεκριμένη ποικιλία δεν είναι διαθέσιμη στην αγορά ως βιολογική, - δεν έχουν υποστεί επεξεργασία (εκτός και εάν η χημική επεξεργασία ζητείται από την αρμόδια Αρχή για φυτοϋγειονομικούς σκοπούς), - χορηγήθηκαν πριν από τη σπορά, και - δεν έχουν παραχθεί από ή με ΓΤΟ.
Φυτικό πολλαπλασιαστικό υλικό	Χορηγείται από την αρμόδια Αρχή.	Είναι δυνατή η χρήση φυτικού πολλαπλασιαστικού υλικού που παράγεται με συμβατικές μεθόδους υπό την προϋπόθεση ότι: <ul style="list-style-type: none"> - η συγκεκριμένη ποικιλία δεν είναι διαθέσιμη στην αγορά ως βιολογική.
Σπορόφυτα	Δεν εφαρμόζεται.	

Πίνακας 3: Προϋποθέσεις χρήσης συμβατικού πολλαπλασιαστικού υλικού στη βιολογική γεωργία

προμηθευθεί ο χρήστης καταχωρισμένη στη βάση δεδομένων των διαθέσιμων βιολογικών σπόρων) και υπό τον όρο οι σπόροι για σπορά ή οι κόνδυλοι γεωμήλων προς φύτευση δεν έχουν υποβληθεί σε επεξεργασία με άλλα προϊόντα φυτοπροστασίας πέρα από τα επιτρεπόμενα για τη βιολογική παραγωγή.

Β. Λιπάσματα, βελτιωτικά του εδάφους και θρεπτικά συστατικά

Στη βιολογική γεωργία απαγορεύεται η υδροπονική παραγωγή και η χρήση ανόργανων αζωτούχων λιπασμάτων. Η γονιμότητα και η βιολογική δραστηριότητα του εδάφους πρέπει να διατηρούνται και να βελτιώνονται με:

- τεχνικές άρσης και καλλιέργειας οι οποίες συνεισφέρουν στη διατήρηση και την αύξηση της οργανικής ύλης του εδάφους, βελτιώνουν τη σταθερότητα και τη βιοποικιλότητά του και αποτρέπουν τη συμπίεση και τη διάβρωσή του,

- πολυετή αμειψισπορά που περιλαμβάνει ψυχανθή και άλλες καλλιέργειες κλωρής λίπανσης, και
- διασπορά ζωικής κοπριάς* ή οργανικών υλών, αμφοτέρων κατά προτίμηση λιπασματοποιημένων, από βιολογική παραγωγή.

Επιτρέπεται η χρήση βιοδυναμικών παρασκευασμάτων όπως επίσης και η χρήση λιπασμάτων και βελτιωτικών εδάφους μόνο εφόσον έχουν εγκριθεί για χρήση σε βιολογικές παραγωγές. Τα επιτρεπόμενα προϊόντα τα οποία αφορούν στη θρέψη και εδαφοβελτίωση περιλαμβάνονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 889/2008.

Γ. Διαχείριση παρασίτων, ασθενειών και ζιζανίων/Φυτοπροστατευτικά προϊόντα

Στη βιολογική γεωργία η διατήρηση της υγείας των φυτών βασίζεται πρωτίστως στη λήψη προληπτικών μέτρων. Τέτοια μέτρα είναι η επιλογή κατάλληλων ειδών και ποικιλιών ανθεκτικών στα

**Η συνολική ποσότητα ζωικής κοπριάς δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 170 Kg αζώτου ετησίως ανά εκτάριο χρησιμοποιήσιμης γεωργικής γης (το όριο αυτό ισχύει μόνο για τη χρήση κοπριάς αγροκτήματος, αποξηραμένης κοπριάς και αφυδατωμένης κοπριάς πουλερικών, κομποστοποιημένων ζωικών περιττωμάτων, περιλαμβανομένων της κόπρου πουλερικών, της κομποστοποιημένης ζωικής κοπριάς και των υγρών ζωικών περιττωμάτων).*

παράσιτα και τις ασθένειες, η αμειψισπορά και οι μηχανικές και φυσικές μέθοδοι για την προστασία των φυσικών εχθρών των παρασίτων.

Όταν δεν είναι δυνατή η επαρκής προστασία των φυτών από επιβλαβείς οργανισμούς και ασθένειες με τη λήψη των προληπτικών μέτρων, επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται μόνο προϊόντα που αναφέρονται στο Παράρτημα II του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 889/2008. Οι επιχειρήσεις υποχρεούνται να τηρούν έγγραφα που αποδεικνύουν την ανάγκη χρησιμοποίησης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Δ. Παράλληλη παραγωγή βιολογικών και συμβατικών προϊόντων

Σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες για τη γεωργική παραγωγή, η διαχείριση ολόκληρης της γεωργικής εκμετάλλευσης θα πρέπει να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις που ισχύουν για τη βιολογική παραγωγή. Ωστόσο, με βάση ειδικούς όρους, μια εκμετάλλευση μπορεί να διαιρείται σε σαφώς χωριστές μονάδες οι οποίες δεν εφαρμόζουν όλες βιολογική παραγωγή.

Η παράλληλη παραγωγή βιολογικών και συμβατικών προϊόντων από μία εκμετάλλευση η οποία αποτελεί μία νομική οντότητα υπόκειται σε περιορισμούς. Όσον αφορά τα φυτά, θα πρέπει να καλλιεργούνται διαφορετικές ποικιλίες οι οποίες να διαφοροποιηθούν

εύκολα. Επιπλέον, οι εγκαταστάσεις παραγωγής βιολογικών και μη βιολογικών προϊόντων και οι χώροι αποθήκευσης των εισροών θα πρέπει, επίσης, να διαιρούνται σε σαφώς χωριστές μονάδες και αυτό να τεκμηριώνεται μέσω της τήρησης χωριστών αρχείων για τις εισροές και τα προϊόντα.

Σημείωση: Όταν ένας/μία επιχειρηματίας διατηρεί περισσότερες μονάδες παραγωγής στην ίδια περιοχή, οι μονάδες παραγωγής μη βιολογικών προϊόντων και οι χώροι αποθήκευσης των εισροών (π.χ. εδαφοβελτιωτικών, φυτοπροστατευτικών και σπόρων) πρέπει να υπόκεινται στις ελάχιστες απαιτήσεις ελέγχου.

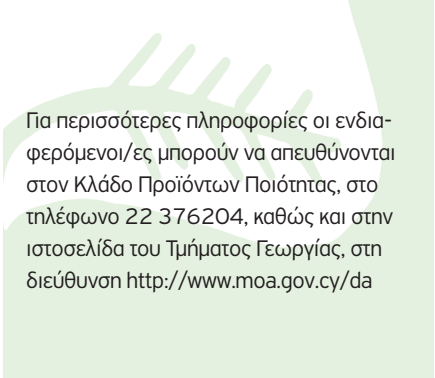
Εξαιρέσεις

Κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις οι οποίες ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 834/2007 (π.χ. όταν είναι αναγκαίο προκειμένου να εξασφαλισθεί η έναρξη ή η διατήρηση της βιολογικής παραγωγής σε εκμεταλλεύσεις που αντιμετωπίζουν κλιματικούς, γεωγραφικούς ή διαρθρωτικούς περιορισμούς) ένας/μία παραγωγός μπορεί να διατηρεί μονάδες βιολογικής και μη βιολογικής παραγωγής στην ίδια περιοχή. Όταν συμβαίνει αυτό ισχύουν οι συνθήκες για κάθε τύπο καλλιέργειας όπως φαίνονται στον Πίνακα 4:

<p>Τύποι καλλιέργειών</p> <p>Συνθήκες</p>	<p>Πολυτετείς καλλιέργειες (Όταν δεν είναι δυνατή η εύκολη διαφοροποίηση των ποικιλιών)</p>	<p>Εκτάσεις που προορίζονται για γεωργική έρευνα ή τυπική εκπαίδευση, με την έγκριση των αρμόδιων Αρχών των κρατών μελών</p>	<p>Παραγωγή σπόρων για σπορά, αγενούς πολλαπλασιαστικού υλικού και μοσχευμάτων</p>	<p>Λειμώνες που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για τη βόσκηψη</p>
<p>Η παραγωγή πραγματοποιείται στο πλαίσιο σχεδίου μετατροπής, για το οποίο ο/η παραγωγός δεσμεύεται επίσημα, και το οποίο προβλέπει την έναρξη της μετατροπής σε βιολογική παραγωγή του τελευταίου μέρους των εν λόγω εκτάσεων, στο συντομότερο δυνατό διάστημα, το οποίο κατά κανένα τρόπο δεν είναι δυνατό να υπερβαίνει τα πέντε έτη.</p>	<p>√</p>	<p>X</p>	<p>X</p>	<p>X</p>
<p>Έχουν ληφθεί τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλιστεί ο αδιάλειπτος διαχωρισμός των προϊόντων που προέρχονται από την κάθε μία από αυτές τις μονάδες.</p>	<p>√</p>	<p>√</p>	<p>√</p>	<p>X</p>
<p>Ο αρμόδιος Φορέας ή η Αρχή ελέγχου ενημερώνεται τουλάχιστον 48 ώρες πριν από τη συγκομιδή του καθενός από αυτά τα προϊόντα.</p>	<p>√</p>	<p>√</p>	<p>√</p>	<p>X</p>
<p>Όταν ολοκληρωθεί η συγκομιδή, ο/η παραγωγός ενημερώνει τον αρμόδιο Φορέα ή την Αρχή ελέγχου για τις ακριβείς ποσότητες της συγκομιδής στις εν λόγω μονάδες και τα μέτρα που ελήφθησαν για τον διαχωρισμό των προϊόντων.</p>	<p>√</p>	<p>√</p>	<p>√</p>	<p>X</p>
<p>Το σχέδιο μετατροπής και τα μέτρα ελέγχου τα οποία αναφέρονται στο κεφάλαιο 1 και 2 του Τίτλου IV του Καν. (ΕΚ) αριθ. 889/2008 έχουν εγκριθεί από την αρμόδια Αρχή. Η έγκριση αυτή πρέπει να επικυρώνεται κάθε έτος μετά την έναρξη του σχεδίου μετατροπής.</p>	<p>√</p>	<p>√</p>	<p>√</p>	<p>X</p>

Πίνακας 4: Προϋποθέσεις διατήρησης μονάδων βιολογικής και μη βιολογικής παραγωγής στην ίδια περιοχή: Συνθήκες ανά τύπο καλλιέργειας

Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι/ες μπορούν να απευθύνονται στον Κλάδο Προϊόντων Ποιότητας, στο τηλέφωνο 22 376204, καθώς και στην ιστοσελίδα του Τμήματος Γεωργίας, στη διεύθυνση <http://www.moa.gov.cy/da>

Κείμενο:

Κλάδος Προϊόντων Ποιότητας

Επιμέλεια Έκδοσης

Κλάδος Γεωργικών Εφαρμογών – Δημοσιότητα, Τμήμα Γεωργίας
Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Σχεδιασμός/σελιδοποίηση εντύπου:

Άννα Κυριάκου

Εκτύπωση:

Κώνος Λτδ

ΓΤΠ 111/2021 - 500

Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

ISBN: 978-9963-50-543-2